

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

8. Causam triam Capitulorum nihil ad fidem spectâsse, Gregorij, & Pelagij Pontificum, & totius ferè Occidentis testimonio, exemplóque probatur, qui in causa trium capitulorum obluctari Concilio ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

aversosque, & quam isti sententiam in tria Capitula protulerim, illos planè reje-
ros; quanto hoc Synodi dedecore, quantoque damno? Hæreticis id lucrì accedere,
ut cum duas Synodos adversis Decretis pugnantes videant, utramque pari ludibrio
habeant; hunc ergò fructum Concilio fore, ut nulla Concilij reverentia, fidèsq;
habeatur. Hoc Hæreticos cupere. Hæc Vigilij sententia & rationes erant
in Constituto expressa; sed cohiberi torrens non potuit, quin Ibas
ejusque epistola ad Marin damnaretur, quod factum Actione sextâ,
repetito in Nestorium & Mopsuestenum anathemate. Septimâ
collatione plures Vigilij litteræ in Synodo lectæ, quibus tria Capi-
tula damnâsse videbatur. Octavâ tandem in tria Capitula pro-
nuntiatum: sic habuit Synodus Constantinopolitana; secutæ per-
secutiones, proscriptiones, exilia Episcoporum, qui nolent tria
Capitula damnare: nec Vigilio pepercere, ad carceres & exilium
rappo cum Clericorum manu, qui ei adhærebant. Inter ipsos Catho-
licos ingens discordia, quàm plurimis tria Capitula damnare
recusantibus, quod postea dicemus. Redijt tandem ab Exilio Vi-
gilius, ac in Sicilia morbis, ærumnisque consumptus vitam finivit.
Testantur quàm plurimi, Vigilium (a) tandem Concilio subscri-
psisse, idque ne videretur Nestorio & præsertim Origeni favere,
cujus errores paulatim Orientem occupabant; maluit ergò majori
morbo occurrere, & impendens naufragium breui, vilique jacturâ
redimere: quæ causa fuit Pelagio & Gregorio Magno Pontificibus,
ut hoc quoque Concilium curarent recipi, quod tandem magnis
laboribus effecere, cum palam ostendissent, in rebus ad fidem spe-
ctantibus nihil à quinta Synodo definitum, quod Decretis Chalce-
donensibus adversaretur, id enim præcipuè omnium ferè animis
infederat, quod ubi dedocti sunt, manus tandem communi paci
dedere; hoc enim sancti illi Pontifices observârunt, ut cum certa-
men de fide non esset, aliquid darent optatæ Concordiæ, cederentque
Græcis genti superbæ, ac vinci dedignantibus, & flecti nescijs.

VIII. Ex hac historica narratione multa deducere licet me-
moratu digna, & quæ facile nubes discutiant ex narratione Maim-
burgi offusas. *Primo* certum est causam trium Capitulorum nihil ad
fidem spectâsse: errores enim Theodori, Theodoretì Ibæque omnes
Catho-

(a) Vigilium quintæ Synodo subscripsisse testes sunt Evagr. lib. 4. c. 37.
Niceph. lib. 17. c. 27. & 28. alijque. V. Reg. Sacerd. fol. 320.

Catholici æquè detestabantur: his tantùm de Personis erat: hæc quæstio facti erat; nec enim sequitur, ut qui hæresin docuit, continuo sit hæreticus, mens enim & pertinacia hæreticum, non calamus facit; & sæpè ignorantia delinquitur, præsertim cùm illi errores abjurassent, & in Leonis sententiam ac scripta flexissent, idque S. Gregorius (a) multis locis testatur, salvâ videlicet fide de tribus Capitulis certatum esse: *De illa, inquit, Synodo, quæ Constantinopoli facta est, quæ à multis quinta vocatur, scire vos volo, quòd in ea de Personis tantummodo, non autem de fide aliquid gestum est, & de Personis, de quibus in Chalcedonensi Concilio nihil continetur. Et l. 3. epist. 2. Postquam talis scissura pro nulla re facta est, justum fuit, ut Sedes Apostolica curam gerat. Et Pelagius II. epist. 2. ad Eliam, vocat quæstionem superfluum.* Docuitque idipsum experientia; quamvis enim absoluto Concilio ejusdem canones ab omnibus recepti sint, cùm nihil aliud repeterent, quàm Ephesini & Chalcedonensis Conciliorum Decreta; in ijs tamen, quæ ad tria Capitula spectant, totus ferè Occidens oblectatus est, collectisque Concilijs defensio trium Capitulorum suscepta, nec propterea quisquam hæresis accusatus est: quippe persuasum habebant, majorem esse Vigilij quàm Concilij auctoritatem; quamvis enim Vigilius, cùm adhuc animi penderet, in privatis quibusdam Epistolis adversus tria Capitula scripsisset, nunquam tamen rem definivit tulitque sententiam, nisi eo diplomate, quod Constitutum appellavit, Synodòque exhibuit, & hoc solo tanquàm Pontificiâ auctoritate edito Occidentales contra Synodi Decreta nitentur. Victor ergò & Facundus Hermianensis post Concilium Constantinopolitanum Africani Episcopi pro tribus Capitulis disertissimè scripserunt, & idèd ad pœnas (b) quæsitæ. Africa, Illyrium, Hybernia, & totus ferè Occidens fatente etiam Maimburgo causam trium Capitulorum contra quintam Synodum amplexus, idèdque in Concilio Aquilejensi definitum: nec aliâ isti ratione ducebantur, quàm quòd crederent, doctrinam quintæ Synodi, quâ parte de tribus Capitulis agit, sententiæ Pontificis Romani adversari, sicque hujus potiùs auctoritati, quàm Synodo deferendum esse; nec ullis artibus aut pœnis, nec millies objectâ Concilij auctoritate priùs moveri poterunt,

D 2

tuerunt,

(a) S. Gregorius lib. 3. epist. 37. (b) Maimb. Histor. du Pontif. de S. Greg. lib. 1. fol. 37. & fol. 34.

ruerunt, ut tria Capitula damnarent, quàm edocti à summis Pontificibus, hanc ipsam esse Romanæ Sedis sententiam temporari ac concordia cedentis, præfertim cum quæstio de fide non esset; palam ergo est, Omnes Episcopos Occidentis, ac etiam Gallicanam Ecclesiam ejus sententiæ tum temporis fuisse, ut crederent nullam esse Synodo auctoritatem à Romanis Pontificibus improbatæ, & istorum Decreta omni Synodo potiora esse: alioquin si id non crederent, cur Pontifici potius quàm Synodo adhærerent? cur improbarent, repellerentque Synodi Decreta, collectisque Episcoporum Concilijs, ac libris disertissimè scriptis ea impugnant, nec penis, nec exilijs, nec aliâ quavis ratione ad ea recipienda moveri prius possent, nisi à Romanis Pontificibus jussi? jubet Synodus, non audiunt: jubet Pontifex, obtemperant; cujus ergo auctoritatem majoris ducunt? illius, quem respuunt, an cujus admittunt? sed ne quid ex nostro præter verum finxisse videamur, audiendus Gregorius in epistola, quam adhuc Diaconus nomine Pelagij Pontificis ad Universos Istriæ Episcopos scripsit, & habetur tomo 2. Conciliorum p. 2. inter fragmenta Concilij Constantinopolitani. *Rursum, inquit, per epistolam vestram dicitur à sede Apostolica vos doctos, atque à sermo sanctæ Ecclesiæ, cui DEO auctore præsumus, confirmatos, ne huic rei consentire debeatis. Atque hanc opiulationem excusationi vestra adjungitis, quod in causa principio & Sedes Apostolica per Vigilium Papam, & omnes Latinarum Provinciarum Principes damnationi trium Capitulorum fortiter resistunt. Et Beda l. de 6. ætatib. Synodum Aquilejæ factam ob imperitiam fidei quintum Universale Concilium suscipere dissidit, donec salutaribus B. Papa Sergij monitis instructa & ipsa huic cum cæteris Ecclesijs annuere consentit. Et Platina in vita Sergij: Ecclesiam Aquilejensem quintam Synodum non omnino approbantem ad sanitatem doctrinæ & auctoritate suâ tandem perduxit. Plus ergo Patres & Ecclesia Aquilejensis Sergio Pontifici, quàm quintæ Synodo deferendum censuit. Quod si Pelagius, Gregorius, Sergius, alijque Pontifices perrexissent quintæ Synodo obniti, eamque improbassent, certissimum est, eam toto Occidente nunquam acceptam fore, cum vix tandem, & post longum certamen Pontificum auctoritate evictum sit, ut reciperetur: plus ergo istis reverentiæ & submissionis quàm Concilio datum; hoc enim quamvis centum septuaginta quinque Episcoporum votis, ac Principis Majestate, ac præterea sævissimis legibus*

legibus, ac longâ persecutione armatum, nunquam tamen evicit, ut ei Occidentales subscriberent; soli ergo Vaticano gloria confectâ pacis impetratique obsequij servabatur. Postquam verò reliquæ Ecclesiæ Occidentis causâ vitandi schismatis, exemploque Pontificum cesserant; meritò S. Gregorius & Pelagius querebantur paucas illas reliquias, in re, ut loquitur idem Gregorius, *nullius momenti, merèque superflua, nec fidei connexa*, opinionem suam paci & charitati præferre, & ab aliarum Ecclesiarum societate disjungi: quis enim Ibas & Theodoretus, ut istorum causâ perire Unitatem, pacemque vellent? præsertim cum ex sensu verbisque quintæ Synodi conditionata solùm esset eorum damnatio, *si videlicet erroribus immortui essent*; constabat verò immortuos non esse, imò errores execratos: quid ergo damni si Græcorum pertinaciæ communiq; concordia mortuos damnarent, innoxia sententiâ nec obfuturâ? tam magna victoria tam parvi stabat!

Dices ex illa ipsa alijsque Gregorij Epistolis apparet, creditum à plerisque fuisse, Pelagium & Gregorium aliòsque Romanos Pontifices contra Concilij Chalcedonensis decreta sentire, & idè tanto tempore morati sunt, obluatque, ut tria Capitula damnarent: credebant ergo Pontifices errare posse, sicut planè errasse Vigilium oportuit, qui non privatis tantùm Epistolis, sed solemnibus ac Pontificio diplomate, quod *Judicatum* vocabant, in tria Capitula pronuntiavit: postea alio, parique auctoritate, quod *Constitutum* dicebant, eadem Capitula prolixè sustinuit, vetuitque damnari. Ac tandem sexto, postquam exulavit, mense Pontificiâ Decretali tria iterùm Capitula oblitterata voluit, addiditque hæc verba: *Quæ verò aut à me, aut ab alijs ad defensionem prædictorum trium Capitulorum facta sunt, præsentis hujus scripti nostri definitione evacuamus*. Oportet ergo inter tot sibique adversas Vigilij sententias aliquam falso laborare; falli ergo Pontifices possunt.

Resp. Jam supra monui, quæstionem de tribus Capitulis citra fidem stetit, imò à S. Gregorio & Pelagio *nullius momenti & superflua* vocata esse; in hujusmodi autem falli Pontifices posse ultro fatemur: quamquam nec Vigilius, aut alij errabant, cum pro varijs temporum hominumque circumstantijs nunc damnari tria Capitula, nunc sustineri volebant. Cum timor erat, ne illis dam-

natis Capitulis damnari quóque Synodus Chalcedonensis videretur (id quod optabant Eurychiani) aut faltem in dubium vocari, frementibus Occidentis Episcopis, ac Schisma minantibus, nisi abfisteretur; credidit Vigilus abstinendum novis esse, antiquisque vestigijs inhærendum, quod in suo Constituto prolixè demonstravit. Ubi verò ex adversò prævidit multò plus periculi ab Orientalibus, nisi Capitula damnarentur, instare; omnibus videlicet in eam sententiam ruentibus, ipsòque Imperatore tanto ardore agmen ducente; præsertim cum Nestoriani ea Capitula suis erroribus prætexerent, multisque Theodoretì & Iba auctoritate imponerent, viderentque sub istorum nominibus à Concilio admisis venena quóque animis illabi, majorque multò spes alluceret Occidentalium animos placandi, permovendique, quam Græcorum, qui innatam pertinaciam duplici auctoritate Principis videlicet Synodique obfirmabant. Ex his, inquam, alijsque rationibus, utque gliscenti Schismati, & ingens incendium promittenti fomenta subducerentur, permotus est Vigilus, alijsque post eum Pontifices, consilia sæpius, non finem mutare: neque hoc inconstantis, aut errantis fuit, quippe eadem semper navigatione, & eundem portum spectante, quamvis contrarijs ventis, & ex adversò flantibus; & Medici remedia vertunt mutantibus morbis; nec alternatio errori, sed arti adscribitur; imò is error esset, nolle consilia temporibus aptare, eodemque vestitu gaudij, luctusque diebus incedere. Prudentis ergò fuit consilij non obstinari, affigique, sed ut res ferret, in diversa transire, & locum necessitati dare: alioquin si error is fuisset, sequeretur etiam Concilia Oecumenica errori esse obnoxia; nam & Synodus Chalcedonensis sententiam pro tribus Capitulis tulit, quam postea Synodus Constantinopolitana mutatis causis correxit; sic B. Paulus, qui in circumcisionem tam acriter invehens aliquandò fuit, eam postea Timotheo adhibuit, ne Judæos offenderet; quam cum videret Gentilibus fastidio & scandalo esse, obliterari iterum voluit, Petro vehementer objurgato: hoc ergò Vigilus fecit alijsque Pontifices; nam quòd timiditas Vigilio opponebatur perinde ac si in Augusti sententiam metu, non ratione flexisset, res ipsa Vigilium & eventus purgârunt; eodem enim tempore, quo inter Pa-

pam

pam & Augustum his ista fervebat, Theodorum Episcopum Cæsareæ, Mennamque Patriarcham Imperatori prædilectos, ipsamque Augustam hæresis compertam Vigilius Ecclesiâ sacrissimæ exclusit; non hæc timentis erant, sed intrepidi, invictique, & ipsum Imperatorem in charissimis Capitibus provocantis: quis ergo dubitet non eadem ausurum in causa Capitulorum, si eadem necessitas foret severitatem exerendi? sed aptior clementia videbatur, & hæc tandem finem certamini dedit. *Secundò* Illud quoque diligenter observandum, Concilium hoc quintum non potuisse prius pro Oecumenico haberi, quàm confirmatum à Vigilio, aut alijs Pontificibus fuerit: & ideo cùm Vigilius, quod tria Capitula spectat, confirmare illud renuerit; sequitur nihil momenti aut virium fuisse: hinc Patres tanto conatu egerunt, ut ei Vigilius interesset; audi istius epistolam ad Synodum: (a) *Poposcit Vestra Fraternitas, ut nobis presidentibus de tribus Capitulis, ex quibus questio nata est, conferatur, & finis questioni ipsi DEO placitus, & convenienter ipsi, quæ à quatuor sanctis Concilijs definita sunt, imponatur: quibus ita dictis postulationibus annuimus, ut de tribus Capitulis factò Regulari Conventu, servatâ aequitate, & medijs SS. Evangelijs collationem cum unius fratribus habeamus, & finis detur placitus DEO. Collatione quoque VII. ejusdem quintæ Synodi multæ Vigiliij epistolæ recitatæ sunt, quibus ostendere conabantur, Vigilium tribus Capitulis adversatum esse, nec aliud eâ sessione actum, & tandem collatione 8. ante sententiam definitivam præfati hæc sunt: Quia contigit Vigilium Religiosissimum omnibus interesse, quæ in tribus Capitulis annotata sunt, & tam in scriptis, quàm sine scriptis in Concilio convenire &c. Imò ipse Mennas Patriarcha Constantinopolitanus, teste Facundo (b) Africæ Episcopo, nunquàm Justiniani edicto contra tria Capitula assentiri voluit, nisi juramento accepto, nullam fore subscriptionem, si Pontifex reclamasset: agnoscebant ergo Patres Concilij necessariam esse Pontificis confirmationem & assensum, pro quo ostentando tam enixè laborabant; quæ Confirmatio, dum abfuit, persuaderi Occidentalibus non potuit, ut Concilium reciperent; sed nemo luculentius hujus necessitatem, ut B. Gregorius Magnus in suis epistolis ad Episcopos Istriae Illyriciq; in causa Capitulorum scriptis ostendit; citat enim laudatque multa Leonis Magni testimonia,*

(a) Epistola Vigiliij 8. inter epist. PP. (b) Facund. pro Defens. c. 2. & 4.

monia, qui canonem 28. Concilij Chalcedonenſis Patriarchæ Constantinopolitano ſecundas deferentis aboleri voluit, nulliusque momenti eſſe, quippe invitâ Romanâ ſede conceptum, editumque; Romanam enim ſedem tantum ea confirmâſſe, quæ ſunt fidei, non verò, quæ pertinent ad Perſonas, & idèd quæ à Romana ſede confirmata non fuerant, nullius quòque ponderis fuiſſe. Audi Leonem epistolâ ad Pulcheriam Auguſtam: *Confenſiones verò Episcoporum, ſanctorum Canonum apud Nicæam conditorum regulis repugnantes unitâ nobiſcum veſtra fidei pietate in irritum mitimus, & per auctoritatem Beati Petri Apoſtoli generali prorsus definitione caſſamus.* Oportet ergò magnam eſſe Confirmationis Pontificiæ auctoritatem & neceſſitatem, quando ejus defectu aut diſſenſu decreta Synodi Oecumenicæ irritantur & caſſantur. Et in Epistola ad Martianum Auguſtum. *Nam & veſtra pietatis apices, & ipſius Anatolij ſcripta declamant, Legatos Sedis Apoſtolice ſicut oportuit contradictione juſtiſſimâ ereſtiſſe, ut inexcusable eſſet præſumptio, quo ſe nec increpata cohiberet. Si inexcusable eſt, & præſumptione laborat, qui licet auctoritate Concilij muniatur, contradicentem tamen habet Pontificem, ſequitur nullam eſſe Concilij auctoritatem, cum Pontificem adverſantem habet: & tamen nota, quòd ſedis prærogativa, quam Patriarcha Constantinopolitanus expeſtebat, quamvis Nicænæ Synodo adverſaretur, eamque Pontifices Romani tanto ardore impugnâſſent; nihilominus tamen mutatâ rerum temporumque conditione ab iſdem Pontificibus Romanis communis concordiaè cauſâ Patriarchis Bizantinis in Concilio Lateranenſi quarto permiſſa eſt.* Unde argumentari ſic licet: ſi à Concilio Chalcedonenſi ſtatuta, Léo, Simplicius, Gelafius, (a) Gregorius, Nicolaus alijsque Pontifices evertunt, idque jure merito factum eſſe Martianus Imperator & Anatolius Patriarcha conſentunt; rurſum mutatâ temporum conditione, paciſque cauſâ eundem illum Chalcedonenſem Canonem toties damnatum, Pontifices ratum volunt, nec errorem hunc eſſe, ſed prudentiam omnes dicunt, temporis aptantem; quid mirum aut novum eſſe poteſt in cauſa trium Capitulorum, variatis rebus variatum toties à Concilijs & Vigilio, alijsque Pontificibus eſſe? aut cur porius in hoc Pontifices, quàm in illo erroris arguas? *Quamvis ſi erroris fuit,*
prius

(a) Vide Gelafium I. epiſt. 13. ad Episcop. Dard.

prius Concilium Chalcedonense, quàm Vigilus erravit, & idèd
 aut utrumque, aut neutrum damnas, paris videlicet utriusque aut
 culpâ, aut innocentia. Elucet etiam, quanti sit Pontificis Romani
 confirmatio; hoc enim abnuente, quod duo Concilia Oecume-
 nica statuerunt, pro sede videlicet Constantinopolitana, proque
 causa trium Capitulorum, acceptum non est, sed à quàm plurimis
 impugnatum: ubi verò Romanus Pontifex annuit, sublatae lites
 & contentiones, & omnium votis conspiratum, adèd ut ab hujus
 auctoritate præcipuè penderet, recipi Concilia, an respui deberent;
 quod Patres septimi Concilij apertè professi sunt: sic enim lo-
 quuntur: (a) *Hoc autem subtilius, inquit, est considerandum in ipsa
 sacra & venerabili septima Synodo, in qua nullus eorum, qui in his partibus Epi-
 scopi erant, convenisse repertus est. Sed nullum ex hoc sanctæ adhasit Synodo
 præjudicium, neque prohibitio vires habuit aliqua statuendi, & manifesta faciendi
 verba dogmata, præcipuè cum sanctissimus & Apostolicus Papa concordaverit, & in
 ea inventus sit per suos Apocryphos. Tertio. Ex his omnibus, quæ in causa
 trium Capitulorum dicta sunt, facile colligis, quàm multa Maim-
 burgus involvat regendæ veritati, quæ si apertè & sigillatim edi-
 disset, se ipsam veritas proferebat, sed maluit obscura & insidijs
 apta. Dicit: Vigilum errasse cum sententiam tulit pro tribus Capitulis. At non
 erravit Vigilus, sed necessitati, & tempori cessit, mutavitque oppor-
 tunè consilia, idque exemplo Pauli Apostoli, aliorumque Ponti-
 ficum & Patrum, imò omnium ferè mortalium, consilia & media,
 non finem mutantium; aut si error is fuit, non ad fidem, sed per-
 sonas spectabat: de quo nulla nobis nec quæstio, nec cura est.
 Dicit: Sententiam Vigilij à Concilio examinatam & abolitam esse, & ita palam
 omnino fieri, Ecclesie persuasum fuisse, Pontifices Concilio subiacere. Sed quàm
 hoc imperitè & extra lineam? nobis enim quæstio est de auctoritate
 Pontificum in causis fidei decidendis; at verò jam supra ostendi-
 mus, causam trium Capitulorum ad fidem non pertinuisse; quæ ergo
 consequentia est à rebus heterogeneis & disparatis? deinde si Vigi-
 lius erravit, sequitur etiam Conciliū Oecumenicum Chalcedonense
 æquè & prius errasse, quod eadem, quæ Vigilus de tribus Capitulis
 definivit; sequitur ergo, non Pontifices solum, sed etiam Concilia
 errori obnoxia esse, quod maximè refugit Maimburgus; denique
 E si idèd*

(a) Synod. 7. Act. 3. in epist. Episc. Orient.

si ideò Concilium supra Pontificem, quia hujus sententiam examini subjecit, correxitque: sequitur eadem ratione Pontificem esse supra Concilium: nam Concilij Chalcedonensis decretum de primatu Patriarchæ Constantinopolitani à Romanis Pontificibus discussum, rejectumque est, ut supra ostensum. Quòd si dicas illud ad fidem non spectasse, & ideò nihil in fidei rebus Concilij derogatum; idem ego de causa trium Capitulorum dicam, quæ cum fide connexa non est, nec quidquam Pontificum auctoritati detrahit, quæ pollent in rebus fidei decidendis. Vides quàm seipsum Maimburgus involvat, felicior semper inchoandis, quàm finiendis bellis.

IX. Objicitur 4. (a) Honorius I. in sexta Oecumenica Synodo hæresis Monothelitarum accusatus, damnatusque est: potest ergo Pontifex errare, judicarique à Concilio. Quòd si dicas corruptam esse à Græcis Synodum sextam, (b) & Honorium culpæ quidem expertem esse, malè verò à Patribus intellectum, explicatumque; quid rogo dices ad septimæ & octavæ Synodorum, ad Hadriani, Leonis, Agathonis, Nicephori, Tharasis, Theodori, Bedæ, & aliorum Patrum testimonia id ipsum asserentium? *At malè Patres Honorium sunt interpretati.* Esto; saltem ergo crediderunt posse Pontifices errare; nisi enim id crederent, nunquam errasse eos dicerent; fuit ergo omnium eorum Patrum sententia, & Pontifices errori esse obnoxios, & Concilij judicio subjacere; & qui contrarium docent, sententiæ doctrinæque Conciliorum adversantur.

Resp. Utcùnque Honorij res se habeant; certum est, nihil causæ nostræ ejus exemplum aut errorem obstare, si quis fuit: quis enim nescit epistolas Honorij ad Pyrrhum & Sergium, & ob quas hæresis accusatus dicitur, privatas fuisse, non publicas, nec dogmaticas, & in quibus nihil Honorius definivit, sed mentem tantum suam, privatamque sententiam aperuit? in hujusmodi verò epistolis errare Pontifices posse, corrigique, non inficior, neque hoc in questionem venit; neque enim omnia, quæ agunt, aut dicunt Pontifices, continuò oracula sunt, & humanæ conditionis expertia, sed solum cum Pontifices agunt, vel ut scholæ loquuntur, cum *ex cathedra*

(a) Maimb. Tract. histor. cap. 18. primæ Edit. fol. 155. & cap. 12. fol. 118.
 (b) Synod. 6. Act. 4. & Act. 13. Synod. 8. Act. 7. Leo II. epist. 2. ad Episc. Hisp. & epist. 4. Nicephor. epist. 3. ad Leonem III. Tharasis. epist. ad summ. Sacerdot. Antioch. Synod. 7. Act. 3. Beda de nat. rer. c. 67. V. Regal. Sacerd. f. 546.